

Az ICOM Magyarország szakmai beszámolója

2023

1. Szervezeti élet

A 2022-ben, koronavírus okozta pandémia után elindult a taglétszám növekedése, amely 2023-ban is folytatódott. A tagdíj rendezés adminisztrációjának csökkentése érdekében 2022-ben bevezettük az online számlázást (Billingo), 2023 végén pedig elindítottuk az online fizetés lehetőségét (Barion), illetve biztosítottuk a matricák igény szerinti, terítés ellenében történő postázását.

2023-ban 25 fővel nőtt az egyéni tagság száma és 4 taggal bővült az intézményi tagság. Az intézményi tagság esetében fontos kiemelni, hogy több intézmény magasabb költségvetési, így fizetési kategóriába lépett elő. 2023-ban 351 egyéni taggal és 50 intézményi taggal rendelkezünk, így átléptük a 400 fizető tag létszámát.

Ez kategóriánként az alábbi számokat jelenti, összehasonlítva az előző két esztendővel:

	2021	2022	2023
normál	165	215	231
diák	12	12	98
nyugdíjas	64	98	20
támogató	1	1	2
összesen	242	326	351

kategória	2021	2022	2023
I.	4	5	3
II.	5	8	11
III.	10	12	13
IV.	12	13	13
V.	6	5	7
VI.	1	3	3
összesen	38	46	50

2023-ban az elnökség négy alkalommal ülésezett: február 2.; április 6. (online); szeptember 21.; december 1.

2023. április 27-én tartotta meg a szervezet az éves közgyűlését a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeumban, ahol az elnökség beszámolt a Szervezet 2022-es tevékenységéről. A közgyűlés elfogadta a Szervezet szakmai és pénzügyi beszámolóját.

Az ICOM Magyarország részt vett a Pulszky Társaság Magyar Múzeumi Egyesület Év Múzeuma és Év kiállítása zsűrijében.

Az Év Múzeuma pályázaton az ICOM Magyarország különdíját a Tatai Német Nemzetiségi Múzeum, a német nemzetiségi gyűjtemény szakszerű feldolgozásáért, bemutatásáért és a gyűjteménynek az identitásépítésben, a közösségteremtésben és az oktatásban történő példaértékű hasznosításáért érdemelte ki.

Az ICOM Magyarország részt vett a **Múzeumpedagógiai Nívódíj** bírálóbizottságában. **Az ICOM Magyarország különdíját a debreceni MODEM Modern és Kortárs Művészeti Központ 30+ Kísérleti Múvészetpedagógiai Projekt című programja kapta.** A MODEM 30+ Kísérleti Múvészetpedagógiai projektje a kortárs művészetet hozza közel különböző generációkhoz sokrétű eszközkészletével: workshopokkal, pedagógiai foglalkozásokkal (online és offline), kiállítással és kiadvánnyal. Az ICOM Magyarország különdíjának odaítélésében a program nemzetközi szinten is elismert módszertana játszott szerepet.

Fontosnak tartjuk, hogy az ICOM Magyarország elnöksége intenzív kapcsolatot tartson a tagsággal. Ennek érdekében gyakrabban frissítettük a szervezet honlapját, ahol a hazai hírek mellett a nemzetközi eseményekre is reflektáltunk. Elindítottuk az ICOM Magyarország youtube csatornáját, illetve több alkalommal hírlevélben tájékoztattuk a tagságot a különböző eseményekről, hírekről.

2. Az ICOM Magyarország nemzetközi tevékenysége

A Magyar Nemzeti Bizottság elnöke Sári Zsolt rendszeresen képviselte a szervezetet a nemzetközi fórumokon. Részt vett az Advisory Council online találkozóin.

Az elnök képviselte a szervezetet az ICOM Európa rendezvényein, az online ülések mellett személyes is részt vett a regionális bizottság finnországi ülésén Lahtiban.

2023-ban az ICOM Executive Board-ja megújította az állandó bizottságok (Standing Committee) és a munkacsoportok (Working groups) tagságát. Először az ICOM 75 éves történetében magyar tagokat is beválasztottak a bizottságokba:

Varga Benedek, az MNM Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Adattár (MNM SOM) igazgatója, az ICOM Magyarország korábbi elnöke a Strategic Plan Committee (SPC) tagja lett, amely az ICOM stratégiai tervének végrehajtását ellenőrzi, illetve javaslatokat tesz a végrehajtás módjaira.

Dr. Sári Zsoltot, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgató-helyettesét, az ICOM Magyarország elnökét az ETHCOM, az Ethics Committee tagjává választották. Az Etikai Bizottság figyelemmel kíséri az ICOM Múzeumok Etikai Kódexének alkalmazását, tájékoztatja az Igazgatóságot a Kódex súlyos megsértéseiről, és adott esetben bizonyos ajánlások közzétételét kéri, javaslatot fogalmaz meg az ICOM Múzeumok Etikai Kódexének esetleges módosításaira vagy kiegészítéseire, valamint az ICOM nevében felülvizsgálja az ICOM alárendelt szervei által saját szakterületükre kidolgozott egyéb etikai kódexeket.

Dr. Galambos Henriettát, a Szépművészeti Múzeum Jogi Főosztályának vezetőjét, az ICOM elnökének felkérése alapján, három évre az ICOM Legal Affairs Committee, vagyis a nemzetközi múzeumi szervezet jogi ügyekkel foglalkozó állandó bizottságának tagjává választották.

Mindhárom testület tagjait három évre az ICOM elnöke, MS. Emma Nardi nevezte ki.

Az ICOM Magyarország támogatta Zsigmond Gábor, a CIMUSET elnökségi tagjának nemzetközi konferencián való részvételét.

Az Sári Zsolt, az ICOM Hungary elnöke részt vett, köszöntőt mondott és szekciót vezetett az ICOM ICME (a néprajzi múzeumokat tömörítő nemzetközi bizottság) december eleji Budapesten, a Néprajzi Múzeumban megrendezett konferenciáján.

3. Konferenciák

3.1.

2023. május 17-én a Néprajzi Múzeum adott otthont az ICOM Magyarország **„Múzeumok, fenntarthatóság, jólét”** elnevezésű konferenciájának, amely a 2023-as évi Múzeumi Világnap témájához kapcsolódott. A program főszervezője Zsigmond Gábor elnökségi tag volt.

A Múzeumi Világnap 2020 óta minden évben az ENSZ fenntartható fejlődési céljaihoz (SDG) kapcsolódik. (2020-ban „Múzeumok az egyenlő esélyekért: sokféleség és inklúzió”, 2021-ben „A múzeumok jövője: felépülés és újratervezés”, 2022-ben a „Múzeumok hatalma” hívószavakkal.) A 2023-as Múzeumi Világnap (május 18.) középpontjában a fenntarthatóság szó lesz („Múzeumok, fenntarthatóság, jólét”). A 2023-as fókuszok felölelik az éghajlatváltozással és szén-dioxidkibocsátással kapcsolatos hatások mérséklésével kapcsolatos teendőktől az ökoszisztémák fenntartható használatának előmozdításán át a társadalmi elszigeteltség kérdéséig és a mentális egészség javításáig terjedő témaköröket.

A 2023-as Múzeumi Világnap fókuszai:

Egészség és jólét (SDG 3)

Fellépés az éghajlatváltozás ellen (SDG 13)

Szárazföldi ökoszisztémák védelme (SDG 15)

A konferenciaprogram:

Sári Zsolt (elnök, ICOM Magyarország): Köszöntő

Fehér Zsuzsanna (Ludwig Múzeum, Budapesti Corvinus Egyetem): Múzeumok a fenntarthatóság keresztmetszetében

Füleki Lilla (OMRRK): Klímaváltozás és energiahatékonyság: kihívások a múzeumi állományvédelemben

Babocsai Gergely (Mátra Múzeum): A példamutatás mint út a biológiai sokféleség védelmében és a klímaváltozás hatásainak csökkentésében – kiemelten a természettudományi múzeumok számára

Bokonics Kramlik Márta (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre): Életminőség-javító programok a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban

Mayer Adél (Tomory Lajos Múzeum): Fenntarthatóság és innovációs intézményi keretek között: gyakorlati tapasztalatok a múzeum falain kívülről

Workshopok összefoglalói

Egészség és jólét (SDG 3) vezetői: Dabi-Farkas Rita (Ludwig Múzeum)

Éghajlatváltozás és a szárazföldi ökoszisztémák (SDG 13, SDG 15) vezetői: Babocsai Gergely (Mátra Múzeum)

2022 őszétől az ICOM Magyarország elindította YouTube csatornáját, amelyen keresztül élőben és a konferenciákat követően elérhetők a teljes előadások.

3.2.

Az ICOM Magyarország is részt vett a Múzeumok Etikai Kódexnek megújítását előkészítő folyamatban. Ennek keretében 2023. október 25-én a Petőfi Irodalmi Múzeumban szerveztük workshopot.

Az ICOM Múzeumok Etikai Kódexe alapidokumentum, amely világszerte meghatározza a múzeumok és a múzeumi szakemberek elvi magatartási normáit. Összetartó keretet ad a szakmának, irányt mutat a területnek. Eredetileg az ICOM tagsága 1986-ban hozta létre és fogadta el ICOM szakmai etikai kódexét, 2001-ben frissítették, majd 2004-ben felülvizsgálták és elfogadták ICOM Múzeumok Etikai Kódexeként.

Az elmúlt két év során számos kérdés felmerült az egyeztetések során, amelyek az alábbi témákat érintették:

1. Összhang az új múzeumdefinícióval
2. Szerkezeti és terminológiai következetlenségek kiküszöbölése a kódexben
3. Adatok, adatvédelem és titoktartás
4. Sokszínűség, befogadás és hozzáférhetőség
5. A digitális integrálása és kezelése
6. Szellemi kulturális örökség
7. A gyűjtemények dekolonizálása
8. Az emberi tényező
9. Múzeumok konfliktusövezetekben
10. A gyűjtemények áruvá alakítása

A workshopon megfogalmazott gondolatokat eljuttattuk a felelős bizottságnak.

3.3.

2023. március 31. – április 1. az ICOM Magyarország társszervezésében a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum *A múzeumok ereje* címmel rendezett konferenciát, melynek célja, hogy bemutassa a legújabb gondolatokat, intézkedéseket és kezdeményezéseket, amelyek szerényen vagy radikálisan eltérnek a hagyományos múzeumi elképzeléstől, és újragondolják a jövő múzeumát.

4. ICOM délutánok

Az új elnökség 2022 tavaszán elindította az ICOM délutánok sorozatát, melynek célja, hogy a tagság számára rendszeresen kínáljunk különböző szakmai programot, különös tekintettel a nemzetközi témákra, jelentős kiállításokra. 2023-ben az alábbi programokat szerveztük meg:

Március 23. - GODOT Galéria: Bukta Imre kiállítása (Bukta Imre és Gulyás Gábor tárlatvezetése)

November 20. - Szépművészeti Múzeum: Renoir – A festő és modelljei című kiállítása

December 8. - Fenntartható designszemlélet – Buliash Todaeva kiállítása az Iparművészeti Múzeumban (Ráth György-villa) Dr. Horváth Judit kurátori tárlatvezetése

5. ICOM kirándulás

2023. augusztus 24-én egynapos kirándulást szerveztünk Szombathelyre. Első állomásunk a Vasi Skanzen volt, ahol időszakos és állandó kiállításokat is megtekintettük Kmellár Viktória néprajzos vezetésével. Második állomásként a Savaria Múzeum Symposion '69 '70 (TeTT) tárlatát és Schrammel Imre állandó kiállítását tekintettük meg, ahol Czenki Zsuzsanna általános igazgatóhelyettes asszony kalauzolta a csoportot. A program a Szombathelyi Képtárban folytatódott, ahol Prof. Dr. Vig Károly tudományos igazgatóhelyettes tartott vezetést a Megtört progresszió c. tárlaton, majd a Képtár egészét bejártuk Cebula Anna tagintézményvezető asszonnyal előbb a Velem c. textilművészek munkáira fókuszáló tárlatán és a Képtár állandó kiállításán. Egy kisebb időutazásban lehetett részünk, amikor a szomszédos Iseum Savariense-be sétáltunk át és római kori leleteket csodálhattunk meg egy kortárs múzeumépületben.

A programot Csapláros Andrea igazgató asszony, elnökségi tagunk és Molnárné Aczél Eszter titkárunk szervezte meg.

Budapest, 2023. 04. 08.

dr. Sári Zsolt
elnök

Molnárné Aczél Eszter
titkár